પ્રાણીના શુદ્ધતા અને સુક્ષ્મતા ને આધારે
સાત વિભાગો.

7 - grades of prana.

1) અહીં પ્રાણ અતિશય સ્થૂળ હોય છે. એટલે સ્થૂળતા અને સ્થિરતા ટકાવવા માં મદદ કરે છે. દા.ત. પથ્થર, Pebbles hills, mountains. અહીં શ્વાસ-ઉચ્છવાસ ખુબ ખુબ ધીમા હોય છે. બે શ્વાસ અને પ્રશ્વાસ માં વચ્ચે દિવસો, મહિના, વર્ષો નું અંતર હોય છે. આ કારણે આયુષ્ય ખુબ લાંબુ હોય છે. હું છું નું ભાન નહિવત હોય છે.

પરંતુ સંસાર માં તેનો જીવનકાળ માં ઉપયોગી યોગદાન આપે છે. અકાળે મૃત્યુ પામે છે. કુદરતના પરીબળો. જેવી ગરમી, પવન પાણી, હિમ, વરસાદ તથા પ્રાણીઓ, મનુષ્ય માં જીવન પ્રવૃત્તિ, દા.ત. જમીન ખોદવી પથ્થર ગાબડાવા, મકાન મૂર્તિ વિસર્જન વગેરે રાસાયણિક ક્રિયાઓ વગેરે તેની life નો અંત આવે છે.

૨) Second grade Biomass જંગલ માં
કુદરતી આવેલો હોય છે. જેમ પક્ષો
પરથી પાણી વડે, કિમ ખેતરોને
ઝરણા બન, ઝરણા પર વડે, રસ્તામાં
વૃક્ષો ના અવશેષો મેળવે. આને કારણે
જંગલ માં ઓગાળેલા પોષક અને રસાયણિક
કોષના ઉભાર થતા જોય છે. આવા
જંગલ ના ઉપયોગ થી પ્રાણીઓ ને
પોતાનું જીવન ટકાવી રાખવા માં
ખુબજ મદદ મળે છે. એટલે સુધી
કે જંગલ એ જીવન છે. એવું ઘણાં
જીવંત પ્રાણીઓ, મનુષ્ય સાંકળ
માને છે. અનુભવે છે અને એટલે
જંગલ નો ઉપયોગ આવ વધારેકતા થી
જીવનકાળ દરમ્યાન કર્યા કરે છે, જેમાં
વડે જીવનધારણ કરવા ના ક્ષમતા ઉભાર
-થાય છે. પ્રાણીઓ, માનવ પ્રાણીઓ ના
શરીર માં જે પ્રવાહીઓ વહન થતાં હોય
છે, બિનકાર્બનિક કે ઉત્સર્જન થતાં હોય
છે. તેનું વિઘટન અને પરિણામ એ
Second grade Biomass
હોય છે. વનસ્પતિ જગત ના તમામ સજીવ
છોડ, ઝાડ વગેરે ની જીવન પ્રક્રિયા તેમની

પ્રકાશ સંશ્લેષણ ક્રિયા ઓછાં પ્રમાણમાં
થઈ અને તેનાં દ્વારા લેવાતો પ્રાણ
વાયુ છે. એનાં અભાવે વનસ્પતિ, પશુ
પક્ષી મૃત્યુ પામે છે. તેથી જીવનમાં
પણ પ્રાણીઓના અને મનુષ્યના
અસરકારક ભાગ ભજવે છે.
દા.ત. વાંદરા કૂદે ત્યારે ડાળીઓ
તૂટે છે. વનસ્પતિ ઉજડે છે.
મનુષ્યો તો લોભ વશ માત્ર લાભ
માટે જંગલો ઉજાડે છે. તેની
વિનાશક પ્રવૃત્તિ નાં પરિણામ
Global warming જેવી પરિસ્થિતિ
નું નિર્માણ થયું છે. જે જીવસૃષ્ટિ
ઉપર અવળી-હાનિકારક અસરો ઉપજાવે છે
જીવન ના સ્વરૂપે અંત અથવા અવરોધ
માં ગરબડ / વિસંગતતા લાવે છે જીવન ને
દર્દનાક, અકળામણ ભર્યું બનાવે છે

રૂધિર Circulate System : પ્રત્યેક જીવંત.
માનવ અને માનવેતર પ્રાણીઓ ની
શ્વસન ક્રિયામાં જે હવા લેવાય છે
તે રૂધિર Circulate નાં Pranali વાળી
હોય છે. એટલે અજાણપણે લેવાયેલાં
બધા અવયવ માં તે મોજુદ હોય છે. આ
રૂધિર Circulate નો પ્રાણ ઓક્સિજન જીવન
ટકાવવા માટે જરૂરી તમામ પ્રક્રિયાઓ
જે તે જીવંત શરીર માં થાય છે તેનાં
વડે આ પ્રાણ નું Circulation
પરિભ્રમણ થાય છે અને તે પ્રત્યેક કોષ
સુધી વ્યાપી રહેલો હોય છે. આને લઈ
પ્રાણીઓ મનુષ્ય નાં તમામ અંગો
અવયવો નું પોષણ → વિકાસ અને તેનાં
અભાવ માં મૃત્યુ નિપજે છે.

સહસ્ત્રાર - બ્રહ્મરંધ્ર માં બ્રહ્મ પોતે દિવ્ય અદ્ભુત અમૃત, દિવ્ય અદ્ભુત તેજ અને દિવ્ય અદ્ભુત વાયુ રૂપે ગુપ્ત હોય છે. તેને સાધનામાં ખુબ ઘુમેડવાથી તે પ્રગટ થવા માંડે છે.

4th Grade Prana :- આ ધર્મ કે સંસ્કૃતિ પાયા ની શરૂઆત છે.
અધ્યાત્મ માં અધ્યાય આરંભ શરૂ થાય છે. જ્યારે યમ નિયમ નું પાલન થાય છે જ્યારે જ્યારે શ્વાસ સમાનતા થી લેવાય છે. ત્યારે આ ભૌતિક માં જીવન માં આધ્યાત્મિક ક્રાંતિ સર્જાય છે. ભૌતિક રૂપે વિશેષ બને છે. તેમાં આરોગ્ય, આચાર, વિચાર અને ઉચ્ચાર માં ક્રાંતિકારક સુધારો વર્તન માં શરૂ થાય છે. કેટલાક લોકોને વાતે વાતે તાવ આવી જાય, નબળાઈ આવી જાય પરંતુ 4th Grade Prana લેતાં જ તાત્કાલિક અનુકૂળતા, દિમાગ શાંત ચિત્ત સ્થિર થવા માંડે છે. (*) નિરંકુશ, પરિણામ સમાનપણું આવે છે. અને શ્વાસ પ્રશ્વાસ જે 3rd Grade માં 18 થી 25 હતાં B.P. જે 100-180 હતું વગેરે એલોપેથિક વર્તમાન માપદંડો માં ધરમૂળ સુધારો આવે છે.
ચિત્ત માં પ્રસન્નતા. Devotional Attention માં સ્વભાવ વધે, નિયમિત થાય વધુ સારી ગુણવત્તા વાળા સ્વભાવ થાય. શરીર નો Overall Health

environment નો દેખાવ કંઈક વર્ણવ્યુ
વ્યક્તિ ની આંતરિક અને સાંસ્કૃતિક
ગુણો, કૌશલ્ય માં વૃદ્ધિ નું કાર્ય રજૂ
થાય છે.

આવા શાળા માં પાઠ્યક્રમ કે
સમાનતા જ લેવામાં ઉપચાર હોય છે.
તેનું કેટર આરોગ્યમ, ઔદ્યોગિક-
(વધુ કુશળતાપૂર્વક ઓછા સમય માં ઓછી
મહેનતે વધુ કૌશલ્ય પૂર્ણ કામ કરવા ની
ક્ષમતા ધંધાનો આર્થિક લાભ) અને
રાષ્ટ્રવૃદ્ધિ વિચારો થાય છે. (તેમ મનુષ્ય
ભાગ ને લાભ પરાયા બનાવશે.
સમદર્શી બને છે અને એ પ્રમાણે
વર્તે છે. ગામ માં વસવાટ કરી સંપત્તિ
ને વધારવા છે. શાંત, દર, મિત્રતાથી
વિકસાવું બનતા જાય છે. રસ્તા પર
લોક આવે છે. તેના આરોગ્ય માં
કુવે આરોગ્ય સુધાર આવે છે. ને સારા
સમજણ, શાંત આનંદિ પ્રમાણિક, કુશળતાભર.
સ્વતંત્ર બનતા જાય છે.

5th Grade Prema - જ્યારે સ્ફટિક.
સાધના માં નિયમ થી બેસવાનું શરૂ કરે.
ત્યારે સામાન્ય રીતે ૬ થી બાર મહિના માં
5th Grade Prema શરૂ થઇ શકે છે.
સાધક નું શરીર અસાધારણ રીતે તેજસ્વી
તંદુરસ્ત અને સુંદર બની જાય છે.
5th Grade માં પ્રાણ માં અગ્નિતત્વ
પ્રદીપ્ત થાય છે. શરીર નાં, મન નાં બધી
રહેલા વિકારો પણ બળી જાય છે. સાધક
નાં જીવન માં વૈરાગ્ય આવે છે. તે
હવે એકાંતપ્રિય અને લક્ષ્યસંધાન પર
જીવન નો ફોકસ કરાય છે. આ સાધક નાં
મનમાં આદર્શો ખુદ્દારી વધી જાય છે. તેની
ફાનરર માં વિચારોનું સ્નુગંધ ના અનુભવ
શરૂ થાય છે. એક શાંતિ, નિરાંત અને
વિસ્તાર નું દિવ્ય વાતાવરણ તેની
સાથે તેજોવલય રૂપે સર્જાય છે
• અજાણ્યા લોકો પર તેનો પ્રભાવ
પડવાનો શરૂ થાય છે.
આ સાધક નાં પ્રત્યેક શ્વાસ માં
લેવાતાં પ્રાણ સાથે અગ્નિ તત્વ નું
સંશોધન થવાથી તેના કાંતિ
અંતરશય વધાર થાય છે. આ સાધક

રહુલ બાદ કે ત્યાંના ...

તેને કોઈ અવાજ અસર આવતા નથી.
કરી જંગલ, જનાવર, પેડ઼ ઉપર મનુષ્ય
તેનું કશું નુકશાન કરી શકતાં નથી
આનંદ ઉલ્લાસ અને આરોગ્ય વિકાસ
વિકાસ વધતાં જાય છે.
ટેકનોલોજી માધ્યમ એમ સામાન્ય
વ્યાયામ માં સ્વસ્થ્ય થાય છે.
આ શાળા ની કારકિર્દી માંથી રાખવું
શાળા ની શાળા માં ભર પૂરાય છે.
સમાજ ઉપયોગી અભ્યાસ કરતાં દેખાવ
ન કોઈ છતાં તેના કારકિર્દી ની
ચિંતા કરો જાય, કુદરત આફતો
આવી જાય ટકર ભાગ. સંભાવના અને
સૌંદર્યપૂર્ણ વાતાવરણ રચાય છે.

6th Chakra Pregnancy :- છઠ્ઠે સાધક નાં
પ્રત્યેક શ્વાસ માં પ્રાણ સાથે પ્રકાશ રશ્મિ
નું સંયોજન થાય છે. આ સાધક
હવે સિદ્ધ થવાની તૈયારીમાં આવે છે.
આંતરિક જંજીરો તોડીને તેનું ચિત્ત
નિવૃત્ત થવા માંડે છે. સૂર્યકિરણોની
શક્તિઓ તેનામાં સંચિત થવા માંડે છે.
તેનું ચિત્ત સંપૂર્ણ શુદ્ધ વિકાસ
અને શાંતિ ની પ્રબળતા સાથે ભ્રકુમ
પર એકાગ્ર થવા માંડે છે. અને
ધારણા ધ્યાન પરિપક્વ થઈ જાય છે
તેનું લિંગશરીર અને સૂક્ષ્મ શરીર
જાગૃત થવા માંડે છે. આ ગુંજારવ
અંતરની સ્થિતિ એ તેના તાબા
માં થઈ જાય છે. તે હવે સિદ્ધ થાય છે
સંત થાય છે. વિજ્ઞાન ઊભું થાય છે.
તેનાં સંત, ચિત્ત આત્માં રૂ, 5, 6, 7 માં
ચીતો માં 4th Chakra Pregnancy થી
શરૂ થયેલાં સ્પંદનો થી નૂતન શરીર
બનવાનું શરૂ થાય છે.

હવે તે પૃથ્વિ પર જઇ ફાયદા
કારણ મેળવવા સક્ષમ થઈ જાય છે.
અનેક પ્રકારની શક્તિઓ, સિદ્ધિઓ

પ્રગટ થવાની શરૂ થાય છે. તે કુંડ
પણ શિવ સાયુજ્ય માટે તૈયારી
કરાવે છે. રોજીંદા જીવન માં સાવ
સરળ, સહજ, સ્વાભાવિક પણે થાય છે.
તેનાં જીવન નો વિકાસ નો મોટો ભાગ
સાધના માં જવા માંડે છે. (a) આ સાધક
~~પ્રખર~~ પ્રખર, તેજસ્વી અને
અદ્ભુત બની જાય છે. જે
અંતિમ સ્થાને સાધના માં પહોંચે ને
મિલન ન થતા અંકુર ના
સંપૂર્ણ વિલય શૂન્ય માં કરવામાં
સફળ થાય તો તે સિદ્ધ.
7th chakra નો પ્રાણ પ્રગટાવે છે.
અલૌકિક શક્તિઓ, સિદ્ધિઓ
આવે ત્યારે જો પ્રલોભનો થી
અટવાય, રહી જાય તો ફરી
ફરી પાછું નીચે રહી જાય છે.

(a) સુગંધવાળું અમૃત રસ કે જ્યોતવાળું
શીતળ (કુંભિકા માટે-અમૃત) થાય છે.

(૭) સંમુખ અસંખ્ય જ્યોત, સોનેરી, રૂપેરી ઝળહળતાં કણોનું દર્શન થવાથી - શરીર પ્રકાશરૂપ ઓજસવાળું બનતું જાય છે.

7th Stage Nirvana - હવે સાધક સાધના માં મોટા ભાગે સમય વિતાવે છે તેમાં પ્રાણ પર પ્રભુત્વ આવે છે. કેવળ કુંભક લાંબા સમય સુધી કરી શકે છે. આ સાધક હવે સિદ્ધ થાય છે આ સંસાર માં તેને કશું અશક્ય નથી તે બુદ્ધ બુદ્ધ જ છે એવું ભાન પ્રગટે છે. તથાગત, ઉન્મના સ્થિતિ માં હવે જીવન વહેતું જાય છે.
પ્રકૃતિ નો સંપૂર્ણ લય અને અહંકાર નો સંપૂર્ણ લય બન્ને એક સાથે થાય છે. (૭) પોતે સ્વયંપ્રકાશ છે એવું ભાન થાય છે. તેમાં ઐશ્વર્ય નગાત તેમાં બુદ્ધિ નાં નિયંત્રણ માં હોય છે. તે મુક્તમુક્ત, ગુરુમૂર્તિ, જ્ઞાનસ્વરૂપ થાય છે. તેને સ્વયંજ્યોતિ પ્રગટે છે. તે તેમાં તદરૂપ તદાકાર થાય છે. 5 તત્વો 3 ગુણ, 5 ક્લેશ 5 ભેદો થી સંપૂર્ણ મોક્ષ છું એવો અનુભવ પામે છે.
આ જ દેહ દ્વારા પરમાત્મા જ છે. તે સર્વ સિદ્ધિઓ નો સ્વામી હોવા છતાં શાંત, નમ્ર, ઉદાર અને સદા ઉન્મના માં

હોય છે. એટલે 7th variable ના
પણ generate કરનાર શક્તિ કૃત્રિમ
હોય. કોઈ કાળે કોઈ ક કે હોય
એ દેહધારી પરમાત્મા છે.
રમતે વાંચન.